

Sygn. akt VII C 10/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach, VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Dobrosława Szydłowska
Protokolant:	sekr. sądowy Ilona Szabla

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. w K.

przeciwko M. K.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 24 września 2014 roku w sprawie VII Nc 1153/14.

SSR D. S.

Sygn. akt: VII C 10/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 września 2014 roku powód (...) sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w K. domagał się zasądzenia na swoją rzecz solidarnie od M. C. i M. K. kwoty 24.753,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż znajduje się w posiadaniu weksla in blanco, wręzonego mu jako remitentowi przez pozwaną M. C., a poręczonego przez pozwaną M. K., opiewającego na kwotę 24.753,54 zł, płatnego w K. w dniu 28 sierpnia 2014 roku. Nadto powód wskazał, iż przedmiotowy weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową i podkreślił, że pozwane zostały wezwane do wykupienia przedmiotowego weksla, jednakże wezwania te nie spowodowały spłaty zadłużenia (k. 2).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 24 września 2014 roku w sprawie o sygn. VII Nc 1153/14 Sąd Rejonowy w Kielcach nakazał, aby pozwane M. C. i M. K. zapłaciły solidarnie na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w K. kwotę 24.753,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 sierpnia 2014 roku do dnia 24 września 2014 roku wynoszącymi 13 % w skali roku, a od dnia 25 września 2014 roku do dnia zapłaty z dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi oraz kwotę 2.727 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu, albo wniosły w tym terminie do tutejszego sądu zarzuty (k. 23).

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana M. K. wniosła zarzuty, zaskarżając powyższy nakaz zapłaty w całości i wnosząc o uchylenie tegoż nakazu zapłaty oraz oddalenie powództwa. W uzasadnieniu zarzutów od nakazu zapłaty pozwana M. K. przyznała, że złożyła podpis na wekslu oraz deklaracji wekslowej, podnosząc wszak, że udzielenie przez nią poręczenia wekslowego nastąpiło na skutek podstępu wywołanego przez wystawcę weksla, tj. M. C., która poinformowała ją, że rozpoczynając u niej pracę musi podpisać weksel in blanco na jego odwrocie oraz deklarację wekslową w celu zabezpieczenia ewentualnych strat spowodowanych przez nią w trakcie wykonywanej pracy, a ponadto zapewniła ją, że jest to zwyczajowa praktyka stosowana przez pracodawców wobec pracowników. Podniosła też, że w momencie składania podpisu na odwrocie weksla błędnie została poinformowana, jaki charakter ma udzielone przez nią poręczenie i jakie skutki za sobą pociąga. Ponadto M. K. zarzuciła, że dołączone do pozwu faktury dotyczą okresu, w którym nie pracowała już u pozwanej M. C., wskazując przy tym, że u pozwanej M. C. była zatrudniona na podstawie umowy zlecenia na stanowisku kasjera-sprzedawcy w okresie od 15 do 30 listopada 2013 roku oraz od 1 do 31 grudnia 2013 roku. Pozwana podkreśliła też, że nie miała żadnego racjonalnego powodu, aby poręczyć za M. C. weksel in blanco, gdyż jest ona dla niej obcą osobą i w świetle powyższych okoliczności złożone przez nią na wekslu poręczenie należy uznać za nieważne jako dotknięte wadą oświadczenia woli (k. 29-30).

W piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2015 r. powód wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty. Zarzucił po pierwsze, że pozwana w żaden sposób nie wykazała braku skuteczności udzielonego przez nią poręczenia. Ponadto zaakcentował okoliczność, iż pozwana podpisała deklarację wekslową, w której wyraźnie wskazano, że weksel ma zabezpieczać umowę łączącą wystawcę weksla z powodową spółką. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego zarzucił, iż pozwana jako awalista nie może wobec posiadacza weksla zasłaniać się zarzutami opartymi na stosunkach osobistych z wystawcą i poręczyciel wekslowy w takiej konfiguracji stron nie może skutecznie podnosić zarzutu, iż udzielił poręczenia na skutek wprowadzenia go w błąd (k. 41-42).

Na rozprawie w dniu 27 marca 2015 roku pozwana M. K. wносиła o oddalenie powództwa, wywodząc jak w zarzutach od nakazu zapłaty (k. 52).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy.

Na początku 2014 r. pozwana M. C. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży prasy w punkcie położonym przy Alejach (...) w L.. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej M. C. zawarła umowę ze spółką (...) sp. z o. o. S.K.A. z siedzibą w K.. Na zabezpieczenie spłaty należności z tytułu zobowiązań wobec (...) powstałych w związku z realizacją zawartej umowy oraz każdej umowy, która ją będzie zastępowała lub zmieniała, M. C. w dniu 2 stycznia 2014 roku podpisała weksel własny in blanco wystawiony na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. S.K.A. w K. jako remitenta. Weksel ten został poręczony przez pozwaną M. K., która była zatrudniona u M. C. w okresie od listopada 2013 roku do 31 stycznia 2014 roku na stanowisku kasjera-sprzedawcy.

W treści złożonej w dniu 2 stycznia 2014 roku deklaracji wekslowej M. C. wskazała, że jako wystawca weksla upoważnia spółkę (...) do wypełnienia wystawionego weksla w każdym czasie, na sumę wekslową odpowiadającą wysokości szkody wyrządzonej przez nią w związku z powierzeniem jej mienia i odpowiadającą wysokości jej zadłużenia w (...) wraz z należnymi odsetkami, karami umownymi, wartością szkody wyrządzonej naruszeniem umowy oraz wszelkimi innymi należnościami i kosztami związanymi z powstaniem, dochodzeniem i likwidacją szkody oraz do wpisania na wekslu wszystkich brakujących elementów, w tym opatrzenia weksla datą płatności według swego uznania, a także klauzulą „bez protestu”. W powyższej deklaracji wekslowej pozwana M. K. oświadczyła natomiast, iż składa swój podpis na wekslu gwarancyjnym in blanco wystawionym przez M. C. jako poręczyciel za wystawcę weksla.

dowód: weksel gwarancyjny (k. 4-5), deklaracja wekslowa (k. 6-7), zeznania M. K. (k. 52).

Z uwagi na to, że pozwana M. C. zalegała z zapłatą faktur opiewających na łączną kwotę 19.911,24 zł wraz z odsetkami i kosztami windykacyjnymi, (...) Sp. z o.o. S.K.A. w K. pismami z dnia 20 sierpnia 2014 roku wezwał M. C. oraz M. K. do zapłaty kwoty 24.753,54 zł – w tym kwoty 19.911,24 zł tytułem należności głównej, a także kwoty 716,71 zł – tytułem odsetek za zwłokę oraz kwoty 4.125,59 zł – tytułem kosztów windykacji.

W dniu 20 sierpnia 2014 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w K. wypełniła też wystawiony przez M. C. i poręczony przez M. K. weksel in blanco na kwotę 24.753,54 zł z terminem płatności określonym na dzień 28 sierpnia 2014 roku, kierując do M. C., a także do poręczyciela weksła, tj. M. K. wezwanie do wykupu przedmiotowego weksła i zapłaty kwoty 24.753,54 zł.

dowód: wezwania do zapłaty wraz z dowodem nadania i dowodem doręczenia dla M. K. (k. 9, k. 10-11, k. 13, k. 14), wezwania do wykupienia weksła z dnia 20 sierpnia 2014 roku wraz z dowodem przesłania korespondencji zawierającej w/w wezwanie do wykupienia weksła (k.8, k. 10-11, k. 12, k. 14), faktura nr (...) (k. 15), faktura nr (...) (k. 16)

M. C. oraz M. K. nie uiszczyli ostatecznie na rzecz spółki (...)

Sp. z o.o. S.K.A. z/s w K. wskazanej wyżej kwoty 24.753,54 zł (okoliczności bezsporne).

Sąd zważył, co następuje.

Zarzuty wniesione przez pozwaną M. K. nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że bezsporna w sprawie była okoliczność, iż M. C. zawierając umowę z powodową spółką wystawiła na jej rzecz weksel in blanco, który w dniu jego wystawienia został poręczony przez pozwaną M. K.. Nadto pozwana M. K. nie kwestionowała okoliczności, iż M. C. zalegała z zapłatą na rzecz powodowej spółki kwoty 24.753,54 zł, albowiem nie zgłaszała żadnych zarzutów dotyczących wysokości dochodzonego świadczenia. Pozwana M. K. podnosiła natomiast, że jej oświadczenie w przedmiocie poręczenia weksła za jego wystawcę, tj. M. C. jest dotknięte nieważnością, albowiem oświadczenie to zostało przez nią złożone pod wpływem błędu wywołanego podstępem przez pozwaną M. C..

Przechodząc do rozważań prawnych wskazać należy, że w świetle prawa wekslowego dla istnienia pełnej odpowiedzialności osoby zobowiązanej wekslowo muszą być spełnione następujące warunki: weksel in blanco musi być wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym, w odpowiedni sposób - musi mieć odpowiednią treść, a nadto musi być wypełniony w odpowiednim czasie przez osobę do tego upoważnioną. Brak jednego z tych warunków powodować musi uznanie wypełnienia weksła za wypełniony niezgodnie z prawem, co z kolei skutkuje możliwością zwolnienia osoby zobowiązanej z odpowiedzialności wekslowej.

Weksel, którego zapłaty dochodzi powód jest wekslem gwarancyjnym. Wystawiony został na zabezpieczenie roszczenia ze stosunku podstawowego, tj. umowy łączącej M. C. z powodową spółką oraz każdej umowy, która ją będzie zastępowała oraz zmieniała. Sąd Najwyższy uznał, że skoro weksel jedynie zabezpiecza wiarygodność cywilną, to dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie mu przysługują przeciwko roszczeniu cywilnemu (z uzasadnienia uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 07.01.1967 r. III CZP 19/66). Opisana możliwość obrony strony pozwanej wynika z łączności między zobowiązaniem z weksła gwarancyjnego a zobowiązaniem ze stosunku „podstawowego”. Łączność ta przejawia się nie tylko w tym, że zaspokojenie jednego powoduje wygaśnięcie drugiego, lecz także w tym, że bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Stosunek cywilnoprawny rozstrzyga zatem o tym, czy i w jakim zakresie istnieje po stronie dłużnika zobowiązanie wekslowe zaciągnięte wobec wierzyciela w celu zabezpieczenia wiarygodności cywilnoprawnej (uzasadnienie uchwały połączonych I.: Cywilnej oraz Pracy i (...) Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1972, III PZP 17/70). Również w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1999 I CKN 215/98 Sąd Najwyższy wyraził zapatrywanie, że dopuszcza się podnoszenie przez dłużnika wekslowego w zasadzie wszystkich zarzutów wynikających z jego stosunków osobistych z żądającym zapłaty posiadaczem weksła, także więc odnoszących się do stosunku, na którego podstawie wystawiono weksel. Wyjątek dotyczy jedynie zarzutu przedawnienia roszczenia z tego stosunku.

W niniejszej sprawie podstawą dochodzonego w stosunku do M. K. roszczenia było jej zobowiązanie wekslowe jako poręczycielki wekslowej. W świetle art. 10 ustawy prawo wekslowe, pozwana M. K. była uprawniona do postawienia przeciwko treści weksła jedynie zarzutów ze stosunku podstawowego i to na pozwanej spoczywał ciężar dowodu

wykazania, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. Pozwana nie podniosła jednak w niniejszej sprawie zarzutu dotyczącego stosunku podstawowego, a jedynie zarzut złożenia oświadczenia o udzieleniu poręczenia pod wpływem błędu, wywołanego podstępem przez dłużnika głównego, tj. M. C., który to zarzut należy rozpatrywać w kategoriach zarzutów opartych na stosunku osobistym łączącym M. K. z wystawcą weksla, tj. M. C..

Powołany przez pozwaną M. K. zarzut nieważności podstawy jej zobowiązania wekslowego - z uwagi na złożenie oświadczenia woli w przedmiocie poręczenia weksla, które to oświadczenie miało być dotknięte wadą oświadczenia woli - nie mógł zostać uwzględniony.

Zważyć bowiem należy, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku - Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936r. Nr 37, poz. 282 ze zm.) osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. Zgodnie zaś z treścią art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku - Prawo wekslowe poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny, z wyjątkiem wady formalnej weksla.

Podkreślenia wymaga, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego (awalisty) jest zawsze zobowiązaniem wekslowym, tzn. cechuje się abstrakcyjnością i bezwarunkowością. Zobowiązania osób podpisanych na wekslu są przy tym samodzielne (art. 7 Prawa wekslowego), a odpowiedzialność wszystkich dłużników wekslowych jest solidarna. Poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego (uregulowanego w kodeksie cywilnym). Specyficzna jest również akcesoryjność awalu - byt prawny poręczenia wekslowego nie zależy bowiem w gruncie rzeczy od istnienia wierzytelności, lecz od istnienia podpisu na wekslu. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest zatem samodzielną materialnie, niesubsydiarną, solidarną i w ograniczonym jedynie stopniu uzależnioną od zobowiązania głównego. Z art. 17 Prawa wekslowego wynika zaś, że dłużnicy wekslowi, przeciw którym dochodzi się praw z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą weksla.

Poręczyciel wekslowy nie może więc wobec wierzyciela bronić się zarzutami opartymi na osobistych stosunkach awalisty z osobą, za którą poręczył, a więc np. tym, że dłużnik główny (awalant) wyłudził od niego poręczenie. W razie udzielenia przez awalistę poręki na wekslu w błędzie lub skutkiem podstępu, dokonanego przez dłużnika głównego, za którego poręczył - wobec późniejszego posiadacza weksla - wierzyciela, poręczyciel wekslowy nie może się zasłaniać tymi zarzutami, które są oparte na jego osobistych stosunkach z dłużnikiem głównym. Poręczycielowi wekslowemu przysługują w zasadzie tylko zarzuty obiektywne oraz subiektywne, ale oparte na jego stosunkach z posiadaczem weksla (wierzycielem), a nie z osobą, za którą udzielił poręczenia (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1994 roku, III CZP 75/94, OSNC 1994/12/238, lex nr 4089).

Poręczyciel nie może więc skutecznie podnosić wobec posiadacza weksla, iż udzielił poręczenia wskutek podstępu osoby, za którą poręczył lub wystawcy weksla, jako że istotą poręczenia nie jest świadczenie, lecz gwarancja, że poręczyciel wykona zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik go nie wykonał; odpowiedzialność poręczyciela, ma charakter zobiektywizowany i jest oparta na zasadzie ryzyka, które leży u podstaw stworzonego dla wierzyciela stanu zabezpieczenia, zaś jej podstawę stanowi art. 32 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2014r., IACa 1141/13, lex nr 1451637; uchwała Sądu Najwyższego podjęta w składzie 7 sędziów z dnia 30 września 1996 roku, III CZP 85/96, OSNC 1996/12/153, lex nr 25911).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że pozwana M. K. nie może bronić się zarzutem złożenia oświadczenia o poręczeniu pod wpływem błędu wywołanego podstępem M. C.. Zarzut ten odnosi się

bowiem do stosunku osobistego łączącego pozwaną M. K. z wystawcą weksła, tj. z M. C., a tymczasem przedmiotowa sprawa dotyczy relacji awalista-remitent.

W ocenie Sądu wystawiony przez pozwaną M. C., a następnie uzupełniony przez powoda weksel odpowiada w pełni wszystkim warunkom formalnym przewidzianym w ustawie z dnia 28 kwietnia 1936 roku - prawo wekslowe (Dz. U.36 Nr 37, poz. 282), określonym w art. 101 oraz w art. 31 w/w ustawy. W treści weksła została umieszczona należność, którą pozwana obowiązana jest zapłacić, miejsce płatności – K., termin płatności – 28 sierpnia 2014 roku oraz dane podmiotu, na którego rzecz ma nastąpić zapłata. Na odwrocie weksła zostało umieszczone słowo „poręczam”, podpisane przez M. K.. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd nie znalazł podstaw do uznania uzupełnionego przez powoda weksła za nieważny.

Wskazać też należy, że powód zasadnie dochodzi odsetek od dnia 29 sierpnia 2014 roku, skoro termin płatności weksła został określony na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy Sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Biorąc zatem pod uwagę, iż zarzuty pozwanej M. K. okazały się niezasadne, Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 24 września 2014 roku w sprawie VII Nc 1153/14, orzekając jak w sentencji wyroku.

SSR D. S.